

A Csillagnak is van könyvtára

A rétegkönyvtárak között található egy olyan, sajátos tulajdonságokkal rendelkező bibliotéka, amelynek nincs és soha nem is lesz társa a könyvtárak között: a *börtönkönyvtár*.

Eme írás szerzője a Szegedi Fegyház és Börtön fogvatartottja, aki többedmagával naponta tesz azért, hogy az intézet könyvtára maradéktalanul megfeleljen az elvárásoknak. Szerencsére bőven van tennivaló – akkor volna baj, ha nem így lenne, hiszen az azt jelentené, hogy a rabok nem látogatják...

A Csillagbörtön könyvtárának állománya több mint húszezer kötetet számlál. Nem tudom, hogy ez sok-e vagy kevés a többi büntetésvégrehajtási intézethez képest, ezt döntsék el mások. Van szabadpolcos kölcsönzőtér, olvasóterem és a hivatásos állomány részére fenntartott – mondjuk így – szakkönyvtár.

Az olvasóteremben több mint háromezer kötetet őriznek, a könyvbarát rabok hetente két alkalommal látogathatják. Megvan itt a Britannica Hungarica tizennyolc kötete, a Révai Nagy Lexikona húsz kötetben, és tavaly december óta az állományt gazdagítja az általam a könyvtár ékkövének nevezett Magyar Nagylexikon. Ezt a tizenkilenc kötetet a szegedi Somo gyi-könyvtártól kaptuk letétbe.

A kölcsönzőtér polcain tizenötezer könyv várja a fogvatartottakat. Állandóan körülbelül kétezer kötet van a kölcsönzőknél, ami ezt a helyet tekintve nagyon szép mennyiségnek számít. A nevelői szakkönyvtárban közel ezer könyv és jelentős számú brosúra van. Persze a szabadpolcos könyveket is igénybe veszik a hivatásos állomány tagjai, aminek külön örülünk.

Megelégedettséggel tölt el, hogy az emberölésért és rablásért elítélt fogvatartottak a lektűrökről lassan kezdenek áttérni a szépirodalmi alkotásokra. Olvasószolgálati teendőim ellátása közben azt szoktam mondani, hogy rossz könyv nincs, csak helytelenül könyvet választó olvasó.

Áprilistól a könyvbarát rabok részére *Olvasó-műhely* névvel, *Pintér Tibor* író, fordító védnökségével új, az irodalmat szerető fegyenceket tömörítő klubdelután-sorozat veszi kezdetét.

Intézetünk kultúrkörletét (és így könyvtárát is) szinte heti rendszerességgel keresik fel a

TLL – mi az?

Hajdan életünket el se tudtuk volna képzelni gépkölcsönző nélkül. Az iparcikk-kölcsönző boltok a Gelkához hasonló szolid forgalmat bonyolítottak le évtizedeken át. Ez a szolgáltatás sokak bánatára – s az újmódi barkácsáruházak örömeire – a '90-es évek elejére kimúlt.

Az USA-ban ennek a létező igénynek a kielégítésére a városi könyvtárak vállalkoznak. Számos közkönyvtárban a készülékek, szerszámok kölcsönzése a szolgáltatás része – mindenféle eszközt kölcsönöznek a helyi lakosok részére.

A megfejtés tehát: TLL = Tool Lending Library.

A kölcsönzés rövid, pár napos határidőre szól, amit meg lehet hosszabbítani talán egyszer. Ingyenes a helyi lakosságnak, de a késedelmi díj borsosabb, mint a könyvek esetében. Az első ilyen szolgáltatást a kaliforniai Berkeley városka közkönyvtára, a Berkeley Public Library vezette be még 1979-ben. A szerszámölcsönző könyvtárak természetesen a szakkönyveket, magazinoikat, oktatófilmeket, videókat is kínálják, s rendszeresen műhelyeket szerveznek a készülékhasználat bemutatására.

A TLL a Berkeley Public Library egyik fiókja: <http://www.berkeleypubliclibrary.org/tool/>

A kölcsönözhető eszközök listája: http://berkeleypubliclibrary.org/tool/Tools_Fine_Schedule.pdf

Bánhegyi Zsolt

polgári életből idelátogató csoportok, és büszkén kijelenthetem, hogy csak felsőfokban beszélnek a könyvtárról. Több személyes élményem is volt velük kapcsolatosan, most néhányat szeretnék megosztani a tisztelt olvasóval is.

Az elmúlt év vége felé intézetünkbe látogatót a helyi OB I-es vízilabdacsapat, s betértek könyvtárunkba is. A megtermett élsportolóknak annyira megtetszett ez a környezet, hogy szinte több időt töltöttek ott, mint a nagyteremben, az előadáson. Jól estek az elismerő szavak, amelyek a művelődés eme szentélyét illették!

A másik emlékezetes – de egyben elszomorító eset – szintén az elmúlt évben történt, amikor magas rangú egyházi személyek tették tiszteletüket a Csillagban, s ennek okán papnövédek is megjelentek szép számban. Négy-öt teológiát hallgató férfi megállt a bejáratnál, onnan nézett befelé. Illendően próbáltam őket a bibliotéka belsejébe hívni, mire az egyikük így felelt: „A szívem szakad meg e könyvtár láttán! A miénk sohasem lesz ilyen szép!” Azt, hogy én akkor mit gondoltam, nem írom le...

A harmadik élményem alig néhány hetes. Úgy tizennégy év körüli kislányokból álló iskoláscsoport tette színesebbé életünket. Rajtuk valóban le lehetett mérni, hogy milyen a kultúrkörletünk. Bátran vették kézbe a lexikonokat, az irodalomtudománnyal és más tudományokkal foglalkozó könyveket. Amikor bejöttek a kölcsönzőtérbe, az első kislány szinte felkiáltott: „Tökjő!” Majdnem sikerült elérzékenyülnöm ezeket a sorokat írva is. Nem azt nézte – nézték –, hogy ez egy börtönben működő könyvtár, hogy én rab vagyok. „Tökjőnek” találta a könyvtárat, és ezen semmi nem változtat. Ezekért a pillanatokért érdemes élni még itt is! Igaz, ezért naponta kell dolgozni, de megéri – nekem legalábbis feltétlenül.

Csupán az érint rosszul, hogy az anyagi források elapadása miatt nehezen tudjuk gyarapítani állományunkat. Szinte csak adományokból és ajándékokból jutunk újabb könyvekhez, ez segít valamelyest a szinten tartásban, panaszra azonban így sincs okunk – legalábbis nekem ez a véleményem. Becsüljük meg azt, ami már megadatott!

Zágonyi Csaba
fogvatartott
a Szegedi Fegyház és Börtön
Intézeti Könyvtárának kiségitője

Visszatekintő

Résó Ensel Sándor, ifjabb,

ügyvéd és kir. táblai fogalmazó, később pestmegyei központi ügyész, előbbinek és Pákozdy Zsuzsánna fia, szül. 1833-ban febr. 1. Pesten, hol középiskoláit 1852-ben végezte s 14 éves korában már egyetemi polgár volt. Tanulmányait végezve, bátyja R. E. Kálmán törzshadbíró mellett működött. 1855-ben nevezetett ki segédbíróvá a miskolczi törvényszékhez; innét 1856-ban a kocsi (Komáromm.) szolgabírói hivatalhoz tétetett át, hol a hivatal vezetőjévé nevezetett ki. 1861-ben a királyi táblához került mint fogalmazó, honnét 1863. febr. 16. Pestmegyéhez nevezetett ki tiszti ügyésznek, mely minőségben nemcsak a büntető ügyeket kezelte, de az árva- és közigazgatási ügyekben is eljárta, a nevezetesebb kiküldetéseken részt vett és az inségügyi bizottságnak tevékeny tagja volt. 1862. máj. 11. a gyorsírástól vizsgát tett Szombathy Ignác tanárnál a Gabelsbergi rendszer szerint, mely társulatnak 1865-ben elnöke lett. 1864. okt. 7. külföldi útra kelt az esküdtszék és börtönügy tanulmányozása végett, utazott Ausztriában, Bajorországban, Würtembergben s Franciaországban; 1867-ben felállította az első budapesti ügyvédi ügynökséget, 1868. jún. 6-tól fogva pedig Ausztriában, Morva-, Cseh- és Poroszországban jogtudományi ismereteit gyarapította s azon év aug. 6. a németországi fegyházegylet tagsági oklevéllel tisztelte meg. A MAGYARORSZÁGI BÖRTÖNKÖNYVTÁRAKNAK Ő LETT AZ ELSŐ ALAPÍTÓJA; felhívásának 7000 kötet volt az eredménye, melyhez ő maga is tetemes áldozattal járult. Az «Árpád sírja» (1862.) megírásával az osztrák időben oly hatást keltett, hogy Vidats János gépgyáros munkásaival tüntetve kereste a sírt s minthogy más gyári munkások is csatlakoztak hozzá, a császári rendőrség forrongástól tartva, a pesti oldaltól Ó-Budáig kordont huzatott és többeket elfogatott. A 60-as évek elején azon indítványával, hogy a m. n. múzeum részére a megyék címeres székei szereztessenek be, oly lelkesedést keltett, hogy e célra a hölgyek kézimunkájukat ajánlották fel és pénzgyűjtést is rendeztek. Ezen címerek a múzeumi Széchenyi-terem menyezetét díszítik. Meghalt 1899. február 24. Budapesten.

(Szinyeyi József:
Magyar írók élete és munkái:
[http://mek.oszk.hu/03600/03630/
html/r/r21518.htm](http://mek.oszk.hu/03600/03630/html/r/r21518.htm))